

Dosarul nr. 2r-156/22
2-18091419-01-2r-09032022

Prima instanță - (Judecătoria Hâncești, sediul Ialoveni) V. Olărescu
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru

DECIZIE

6 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de avocatul Roman Doroftei în numele și interesele lui Andrian Rucan,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Ceban împotriva lui Andrian Rucan și Minodora Rucan cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva încheierii din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 2 februarie 2018, Veaceslav Ceban a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrian Rucan și Minodora Rucan cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 5 iunie 2018, Andrian Rucan a depus cerere de chemare în judecată reconvențională împotriva lui Veaceslav Ceban cu privire la constatarea nulității actelor juridice.

Prin încheierea din 17 aprilie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, s-au scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Ceban împotriva lui Andrian Rucan și Minodora Rucan cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională depusă de Andrian Rucan împotriva lui Veaceslav Ceban cu privire la constatarea nulității actelor juridice.

La 14 mai 2019, avocatul Doina Crețu, în numele și interesele lui Veaceslav Ceban, a depus cerere prin care a solicitat anularea încheierii din 17 aprilie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, în partea prin care s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Ceban împotriva lui Andrian Rucan și Minodora Rucan cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 8 iulie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, s-a admis cererea depusă de reprezentantul reclamantului Veaceslav Ceban, avocatul

Doina Crețu, cu privire la anularea parțială a încheierii din 17 aprilie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni.

S-a anulat încheierea din 17 aprilie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, în partea scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de Veaceslav Ceban împotriva lui Andrian Rucan și Minodora Rucan cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 25 iulie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Ceban împotriva lui Andrian Rucan și Minodora Rucan cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat în mod solidar de la Andrian Rucan și Minodora Rucan, în beneficiul lui Veaceslav Ceban, datoria în sumă de 500 000 lei, dobânda de întârziere în sumă de 21 582,18 lei, cheltuieli de judecată compuse din plata taxei de stat în sumă de 15 010 lei, cheltuieli pentru plata asistenței juridice în sumă de 5 000 lei, cheltuieli de executare în sumă de 2 621,22 lei și cheltuieli pentru plata serviciilor poștale în sumă de 36,95 lei, în total suma de 544 250,35 lei.

S-a încasat în mod solidar de la Andrian Rucan și Minodora Rucan, în beneficiul Statului, taxa de stat în sumă de 637,47 lei.

La 6 decembrie 2021, Andrian Rucan, fiind reprezentat de avocat Roman Doroftei, a declarat apel împotriva hotărârii din 25 iulie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, solicitând repunerea în termen, admiterea cererii de apel, scutirea de la plata taxei de stat, casarea hotărârii instanței de fond și remiterea cauzei la re judecare.

Prin încheierea din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea apelantului Andrian Rucan cu privire la repunerea apelului în termen.

S-a restituit apelantului Andrian Rucan, cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 25 iulie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, cu toate actele anexate, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 1 martie 2022, avocatul Roman Doroftei, acționând în numele și interesele lui Andrian Rucan, a declarat recurs împotriva încheierii din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii și restituirea spre re judecare a cauzei, de la stadia de primire a cererii de apel.

În motivarea recursului, reprezentantul recurentului a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, invocând că motivarea acesteia este incorectă și superficială, iar argumente aduse în favoarea repunerii în termen a cererii de apel au fost ignorate de instanță.

Astfel, avocatul Roman Doroftei a susținut că instanța de apel s-a pronunțat superficial asupra motivelor invocate referitor la omiterea justificată a termenului de declarare a apelului și nu a luat în considerare că recurentul Andrian Rucan nu a fost citat legal și nu a participat la examinarea cauzei în fond, nu a fost citat legal pentru ședința de judecată la care a fost pronunțat dispozitivul hotărârii, dispozitivul hotărârii nu a fost adus la cunoștință în maniera și termenul prevăzut de art. 236 alin. (4) din Codul de procedură civilă, nu a fost solicitată copia actului care confirmă domiciliu lui Andrian Rucan de la Agenția Servicii Publice,

dispozitivul hotărârii a fost adus la cunoștință doar la 8 noiembrie 2021, fapt consemnat pe coperta de pe dosar.

Având în vedere motivele de repunere în termen invocate, reprezentantul recurentului a susținut că această cererea de apel a fost depusă cu încadrarea în termenul de 30 zile de la data când a luat cunoștință cu dispozitivul hotărârii.

În context, a susținut că după ce a repus pe rol doar acțiunea inițială, prima instanță a omis de a se expune referitor la acțiunea reconvențională. După repunerea pe rol a acțiunii inițiale, instanța urma să dispună citarea părților, deoarece acestea fiind convinse că procesul civil este încetat, nu puteau cunoaște despre reluarea procesului civil și continuarea judecării.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La caz, Colegiul constată că recursul împotriva încheierii din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat în termen, la 1 martie 2022, având în vedere că încheierea a fost expediată reprezentantului recurentului pentru cunoștință la 1 martie 2022, prin intermediul poștei electronice, iar alte documente care să ateste recepționarea acesteia de către recurent, la dosar lipsesc.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Conform art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Verificând legalitatea încheierii atacate, în raport cu motivele recursului declarat, probele anexate la dosar și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, din considerentele ce urmează.

După cum rezultă din actele dosarului, la 2 februarie 2018, Veaceslav Ceban a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrian Rucan și Minodora Rucan cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d.6-9, 30-32)

La 5 iunie 2018, Andrian Rucan a depus cerere de chemare în judecată reconvențională împotriva lui Veaceslav Ceban cu privire la constatarea nulității actelor juridice. (f.d.46-50)

Prin încheierea din 5 iunie 2018 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, s-a primit spre examinare acțiunea reconvențională înaintată de Andrian Rucan. (f.d.69-71)

Prin încheierea din 17 aprilie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Ceban împotriva lui Andrian Rucan și Minodora Rucan cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională depusă de Andrian Rucan împotriva lui Veaceslav Ceban cu privire la constatarea nulității actelor juridice, s-au scos de pe rol. (f.d.121-123)

La 14 mai 2019, avocatul Doina Crețu, în numele și interesele lui Veaceslav Ceban, a depus cerere prin care a solicitat anularea încheierii din 17 aprilie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, în partea prin care s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Ceban împotriva lui Andrian Rucan și Minodora Rucan cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, cu numirea unei noi ședințe de judecată de examinare a cauzei. (f.d.111-112)

Prin încheierea din 8 iulie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, s-a admis cererea depusă de reprezentantul reclamantului Veaceslav Ceban, avocatul Doina Crețu și s-a anulat încheierea din 17 aprilie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, în partea scoaterii de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de Veaceslav Ceban împotriva lui Andrian Rucan și Minodora Rucan cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d.135)

Iar, la 25 iulie 2019 a pronunțat hotărârea pe cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Ceban împotriva lui Andrian Rucan și Minodora Rucan cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d.136-137)

La 6 decembrie 2021, Andrian Rucan, fiind reprezentat de avocatul Roman Doroftei, a declarat apel împotriva hotărârii din 25 iulie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, solicitând repunerea în termen, admiterea cererii de apel, scutirea de la plata taxei de stat, casarea hotărârii instanței de fond și remiterea cauzei la rejudecare. (f.d.143-145)

Examinând chestiunea privind repunerea în termen a cererii de apel, prin încheierea din 25 ianuarie 2022, Curtea de Apel Chișinău a respins-o și a restituit cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 25 iulie 2019 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, cu toate actele anexate, ca fiind depusă în afara termenului legal.

Curtea de Apel Chișinău și-a întemeiat soluția în baza prevederilor art.116 alin. (4), art. 362 alin. (3), art. 369 alin. (1) lit. b) și art.374 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură civilă, concluzionând că pârâtul-apelant Andrian Rucan a cunoscut despre examinarea cauzei, a fost legal înștiințat, a participat în ședință și a depus și acțiune reconvențională, nu a fost lipsit de posibilitatea de a declara apel în modul și termenul prevăzut de lege.

Colegiul instanței de apel a motivat că argumentele apelantului privind eșuarea primei instanțe de-l cita în mod legal pentru ședința de judecare a fondului cauzei sunt neîntemeiate, or, apelantul Andrian Rucan a cunoscut despre emiterea încheierii din 17 aprilie 2019 Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, prin care s-au scos de pe rol cererile de chemare în judecată și, drept urmare, avea obligația de a se interesa de proces și de a-și proteja drepturile de acces la instanță.

Examinând recursul declarat împotriva încheierii din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră critica adusă în cererea de recurs justificată, iar soluția instanței de apel de a respinge cererea de repunere în termen și de a restitui de apelul pentru motivele reținute, una neîntemeiată.

Or, contrar constatărilor generaliste ale instanței de apel, Colegiul instanței de recurs atestă cu certitudine că la cazul din speță procedura de citare a pârâtului Andrian Rucan în prima instanță a fost una defectuoasă și a eșuat.

Și anume, Colegiul constată că ședința de judecată din 8 iulie 2019, stabilită pentru examinarea cererii de anulare parțială a încheierii din 17 aprilie 2019 a Judecătorei Hâncești, sediul Ialoveni, s-a desfășurat în lipsa pârâților Andrian Rucan și Minodora Rucan.

La fel, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 8 iulie 2019 (f.d.130-131), ulterior anulării parțiale a încheierii de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de Veaceslav Ceban împotriva lui Andrian Rucan și Minodora Rucan, prima instanță a fixat ședința de examinare a fondului cauzei pentru data de 25 iulie 2019, însă nu a întreprins nici o măsură de citare a pârâților Andrian Rucan și Minodora Rucan.

Sub acest aspect, Colegiul reține că în conformitate cu art. 102 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură. Citațiile și înștiințările se înmânează participanților la proces, martorilor, experților, specialiștilor, interpreților astfel încât aceștia să se poată pregăti de proces și să se prezinte la timp în fața instanței. Citația se înmânează părții cu cel puțin 3 zile înainte de data judecării. În pricinile urgente, acest termen poate fi mai scurt, la discreția instanței.

În conformitate cu art. 105 alin. (1) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Astfel, din procesul-verbal al ședinței de judecată rezultă că, cauza a fost judecată într-o singură ședință, în lipsa pârâților și a reprezentantului lor, care nu au cunoscut despre anularea parțială a încheierii din 17 aprilie 2019 a Judecătorei Hâncești, sediul Ialoveni și, respectiv, reluarea procesului civil și continuarea judecării.

În context, Colegiul reține că potrivit art. 268 alin. (1) și (4) din Codul de procedură civilă, în cazul scoaterii cererii de pe rol, procesul se termină printr-o încheiere judecătorească. În ea instanța indică modul de înlăturare a circumstanțelor specificate la art.267.

La cererea reclamantului sau a pârâtului, instanța poate anula încheierea privind scoaterea cererii de pe rol emise în temeiul art.267 lit. f) și g), dacă aceștia depun probe care să confirme imposibilitatea prezentării lor în ședință de judecată și a înștiințării instanței. Cererea se depune în termen de 15 zile de la data comunicării încheierii. Cererea privind anularea încheierii de scoatere a cererii de pe rol se soluționează în baza dosarului și a materialelor anexate la cerere, fără citarea participanților la proces. Instanța care examinează cererea poate dispune citarea participanților la proces pentru a se pronunța cu privire la respectiva cerere.

Deci, în sensul normelor de procedură menționate, la caz Colegiul consideră drept eronat argumentul instanței de apel că apelantul Andrian Rucan a cunoscut

despre examinarea cauzei în fond, având în vedere că acesta a înaintat acțiune reconvențională, precum și, a cunoscut de emiterea încheierii din 17 aprilie 2019 Judecătorei Hâncești, sediul Ialoveni, având obligația de a se interesa de proces și de a depune cererea de apel în termenul prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, deoarece la materialele dosarului lipsește dovada legală de înștiințare a pârâtului despre emiterea încheierii din 8 iulie 2019 a Judecătorei Hâncești, sediul Ialoveni, prin care s-a anulat parțial a încheierea din 17 aprilie 2019, fiind reluat procesul după ce acesta s-a terminat cu emiterea unei încheieri de scoatere a cererilor de chemare în judecată de pe rol, în sensul art. 268 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța urma să dispună în mod repetat citarea părților, având în vedere convingerea acestora că procesul civil este încetat.

Colegiul reiterează că deși, instanțele de judecată ierarhic inferioare de judecată au indicat că procedura legală de înștiințare a pârâților despre data, ora și locul judecării fondului cauzei a fost respectată, la materialele cauzei lipsește o confirmare în sensul prevederilor de procedură civilă reținute mai sus.

În circumstanțele date, Colegiul ajunge la concluzia că necomunicarea în modul corespunzător de către instanța de fond a actelor de procedură pârâtului/recurentului a adus la încălcarea principiului echității procedurii civile și a îngrădit în mod inacceptabil dreptul acestuia la un proces echitabil.

Așadar, concluzionând cele expuse, Colegiul apreciază ca fiind întemeiate raționamentele din recurs că la materialele dosarului lipsește dovada că pârâtul Andrian Rucan a fost înștiințat în mod legal despre litigiul, iar lipsa acesteia servește drept motiv în justificarea omiterii termenului de apel.

Conform art. 116 alin. (1) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură, pot fi repuse de către instanță în acest termen.

În raport cu circumstanțele analizate, Colegiul deduce că instanța de apel cu referire la principiul securității raporturilor juridice, a neglijat prevederile art. 116 din Codul de procedură civilă, fapt care nu poate fi admis din perspectiva unui proces echitabil, or, la caz, s-a elucidat că termenul de depunere a apelului a fost omis din circumstanțe care nu pot fi imputate apelantului/recurentului, iar actele și lucrările dosarului, sunt probe care dovedesc că aceasta a fost în imposibilitate obiectivă de a depune cererea de apel în termen.

Este important de reținut că, declarând apel împotriva hotărârii din 25 iulie 2019 a Judecătorei Hâncești, sediul Ialoveni, apelantul Andrian Rucan, reprezentat de avocat Roman Doroftei, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat.

Deoarece cererea de scutire de la plata taxei de stat nu a fost soluționată și la dosar nu este anexată dovada de achitare a taxei de stat pentru examinarea apelului, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de avocatul Roman Doroftei în numele și interesele lui Andrian Rucan, a casa încheierea din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, de la stadia de primire a cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 alin. (1) lit. c), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Roman Doroftei în numele și interesele lui Andrian Rucan.

Se casează integral încheierea din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Veaceslav Ceban împotriva lui Andrian Rucan și Minodora Rucan cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată și se restituie cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, la stadia de primire a cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

Judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh